

A&O
FONDSSEN

Personeelsmonitor

Decentrale Overheidssectoren

2023

A decorative graphic on the left side of the page. It features a purple background with a large blue circle, a dark blue triangle at the top, a green pentagon, and a light beige square. A trail of white dots curves from the top left towards the center.

Inhoud

Voorwoord	3
Werkgelegenheid	4
Dienstverband	5
Personeelsopbouw naar geslacht	6
Personeelsopbouw naar leeftijd	7
Personeelsopbouw naar dienstjaren	9
In- en uitstroom	10
Ziekteverzuim	12

Voorwoord

Voor je ligt de Personeelsmonitor Decentrale Overheidssectoren 2023. Deze monitor is tot stand gekomen door een samenwerking van de A&O fondsen Provincies, Waterschappen en Gemeenten.

De gegevens in deze monitor zijn afkomstig uit de Personeelsmonitor Gemeenten, de Personeelsmonitor Provincies en de HR-monitor Waterschappen en hebben betrekking op het jaar 2023. Om deze gezamenlijke Personeelsmonitor mogelijk te maken, hebben de drie fondsen samen één standaardset met kernvragen ontwikkeld. Elk fonds heeft deze vragen opgenomen in hun eigen monitor, naast een aantal andere sectorspecifieke vragen.

Deze Personeelsmonitor geeft hiermee inzicht in het personeelsbestand van de drie afzonderlijke decentrale overheidssectoren en maakt daarnaast een onderlinge vergelijking mogelijk op diverse personeelskenmerken.

In eerdere edities vergeleken we cijfers over twee jaar. Omdat de HR-monitor Waterschappen vanaf 2023 ook jaarlijks verschijnt, zijn cijfers nu per jaar te vergelijken. In deze editie vergelijken we daarom de cijfers van 2020, 2022 en 2023. De monitor laat zien dat op diverse thema's verschillen, maar vaker ook overeenkomsten bestaan in trends tussen de drie sectoren. Daar waar mogelijk trekken de drie A&O fondsen in het komende jaar gezamenlijk op en wisselen ze actief kennis uit op deze thema's.

Den Haag, oktober 2024

Maurice Tramper | A&O-fonds Provincies
Bart de Zwart | A&O fonds Waterschappen
Marjolijn Feringa | A&O fonds Gemeenten

Werkgelegenheid

	PROVINCIES			WATERSCHAPPEN			GEMEENTEN		
	2020	2022	2023	2020	2022	2023	2020	2022	2023
Personen	11.417	12.375	12.900	13.739	14.457	15.102	171.050	179.380	189.500
Procentuele ontwikkeling 2022-2023		4,2%			4,5%			5,6%	
Fte	10.420	11.356	11.873	12.871	13.602	14.182	151.890	161.340	170.750
Procentuele ontwikkeling 2022-2023		4,6%			4,3%			5,8%	

In 2023 telden de drie decentrale overheidssectoren provincies, waterschappen en gemeenten in totaal 217.502 medewerkers. De overgrote meerderheid hiervan werkt bij gemeenten. Net als afgelopen jaar gaat het hierbij om een aandeel van 87 procent. Waterschappen en provincies zijn ieder goed voor een aandeel van 7 respectievelijk 6 procent van het totale aantal medewerkers.

Kijken we naar de groei in aantal fte in de periode 2022-2023, dan is deze bij provincies en gemeenten hoger dan de groei in aantal werkzame personen. Bij waterschappen is deze daarentegen lager.

De werkgelegenheid bij de decentrale overheidssectoren kende ook dit jaar weer een forse groei. In 2023 lag het totaal aantal medewerkers ruim 10.000 (5,2 procent) hoger dan in 2022. De groei was met 5,6 procent het sterkst bij gemeenten. Bij waterschappen en provincies ging het om een groei van respectievelijk 4,5 en 4,2 procent. Ter vergelijking: landelijk nam de werkzame beroepsbevolking in dezelfde periode met 1,3 procent toe en binnen het openbaar bestuur en overheidsdiensten met 5,6 procent (bron: CBS Statline). De ontwikkeling binnen de decentrale overheidssectoren is daarmee in lijn met de bredere stijging van personeel bij de overheid.

	PROVINCIES			WATERSCHAPPEN			GEMEENTEN		
	2020	2022	2023	2020	2022	2023	2020	2022	2023
Full- en parttimers (percentage van aantal personen)									
Voltijd	61%	61%	61%	74%	74%	73%	58%	59%	59%
Deeltijd	39%	39%	39%	26%	26%	27%	42%	41%	41%
Contract voor onbepaalde/bepaalde tijd (percentage van aantal fte)									
Onbepaalde tijd	92%	90%	88%	90%	90%	88%	88%	88%	87%
Bepaalde tijd	8%	10%	12%	10%	10%	12%	12%	12%	13%
Deeltijdfactor (gemiddeld)									
	0,91	0,92	0,92	0,94	0,94	0,94	0,89	0,90	0,90

Naar verhouding hadden in 2023 waterschappen met 73 procent de meeste voltijds medewerkers in dienst. Bij provincies en gemeenten werkten 61 procent respectievelijk 59 procent medewerkers fulltime in 2023. Deze percentages zijn nagenoeg vergelijkbaar met die van 2020 en 2022. Het aandeel voltijds medewerkers bij de decentrale overheidssectoren ligt hiermee aanzienlijk hoger dan op de landelijke arbeidsmarkt (52 procent). In het openbaar bestuur en overheidsdiensten werkte in 2023 66 procent van de medewerkers fulltime (bron: CBS Statline).

Bij de drie decentrale overheidssectoren daalde het aandeel medewerkers met een contract voor onbepaalde tijd licht ten opzichte van 2022. Het verschil in aandeel medewerkers met een contract voor onbepaalde tijd tussen de verschillende decentrale overheidssectoren neemt hiermee verder af. In 2023 ging het bij provincies en

waterschappen om 88 procent en bij gemeenten om 87 procent van het aantal fte. De trend van afgelopen jaren (de lichte toename in contracten voor bepaalde tijd) zet zich hiermee voort.

De gemiddelde deeltijdfactor is bij alle drie de decentrale overheidssectoren hetzelfde gebleven ten opzichte van vorig jaar. Met 0,94 was deze het hoogst bij waterschappen. Daarna volgen provincies (0,92) en gemeenten (0,90).

Personeelsopbouw naar geslacht

	PROVINCIES			WATERSCHAPPEN			GEMEENTEN		
	2020	2022	2023	2020	2022	2023	2020	2022	2023
Geslacht (percentage van aantal personen)									
Man	53%	52%	51%	68%	68%	67%	47%	45%	45%
Vrouw	47%	48%	49%	32%	32%	33%	53%	55%	55%
Geslacht (percentage van aantal fte)									
Man	56%	54%	53%	70%	71%	70%	50%	48%	48%
Vrouw	44%	46%	47%	30%	29%	30%	50%	52%	52%

Net als afgelopen jaren kennen waterschappen van de drie sectoren het hoogste aandeel mannen. In 2023 was 67 procent van de werkzame personen bij waterschappen man. Bij provincies ging het om 51 procent en bij gemeenten om 45 procent. Het aandeel mannen landelijk in de (werkzame) beroepsbevolking bedroeg in 2023 52 procent (bron: CBS Statline). Binnen het openbaar bestuur was dit 58 procent (bron: CBS Statline). Bij provincies en waterschappen is wel sprake van een licht stijgende lijn in het aandeel vrouwen in 2023. Bij gemeenten stabiliseert dit juist.

In fte is het aandeel vrouwen nog steeds lager dan dat in werkzame personen. Dat gaat op voor zowel provincies, waterschappen als gemeenten.

Personeelsopbouw naar leeftijd

	PROVINCIES			WATERSCHAPPEN			GEMEENTEN		
	2020	2022	2023	2020	2022	2023	2020	2022	2023
Leeftijdsopbouw (percentage van aantal personen)									
Jonger dan 25 jaar	1%	1%	1%	2%	2%	2%	2%	2%	2%
25 - 34 jaar	13%	15%	16%	13%	14%	15%	14%	16%	17%
35 - 44 jaar	20%	20%	20%	22%	21%	21%	21%	22%	22%
45 - 54 jaar	30%	29%	28%	30%	29%	28%	29%	28%	27%
55 - 59 jaar	18%	17%	16%	17%	17%	16%	16%	16%	15%
60 jaar en ouder	18%	19%	19%	16%	17%	18%	17%	17%	17%

Ook in 2023 is de personeelsopbouw naar leeftijd redelijk vergelijkbaar tussen de drie decentrale overheidssectoren. Net als vorig jaar vielen in 2023 bij zowel provincies, waterschappen als gemeenten de meeste medewerkers in de leeftijdsklasse 45 tot en met 54 jaar (respectievelijk 28 procent, 28 procent en 27 procent). Landelijk was dit 20 procent (bron: CBS Statline). Ten opzichte van de totale werkzame beroepsbevolking kennen de drie decentrale overheidssectoren dus een vergrijsd personeelsbestand.

Het aandeel werknemers in de leeftijdscategorie 45 tot en met 54 jaar nam ten opzichte van vorig jaar met één procentpunt af. Dit ging op voor zowel waterschappen, provincies als gemeenten. Het aandeel werknemers van 55 jaar en ouder bleef in 2023 in alle drie de decentrale overheidssectoren nagenoeg stabiel ten opzichte van voorgaande jaren.

In 2023 zet in de drie decentrale sectoren de licht stijgende lijn van voorgaande jaren in het aandeel jongeren tot 35 jaar gestaag voort. Bij provincies en waterschappen ging het hierbij om 17 procent van de medewerkers, en bij gemeenten om 19 procent. In 2023 ging het aandeel in de categorie 25 tot en met 34 jaar bij elk van de drie sectoren met een procentpunt omhoog ten opzichte van 2022. Landelijk vormden jongeren tot 35 jaar een aandeel van 39 procent van de werkzame beroepsbevolking (bron: CBS Statline).

	PROVINCIES			WATERSCHAPPEN			GEMEENTEN		
	2020	2022	2023	2020	2022	2023	2020	2022	2023
Gemiddelde leeftijd (jaren)									
Gemiddelde leeftijd totaal	48,6	48,2	48,0	48,2	47,7	47,5	47,7	47,2	46,8

De gemiddelde leeftijd van de medewerkers bij de decentrale overheidssectoren varieerde in 2023 van 48,0 jaar bij provincies, 47,5 jaar bij waterschappen tot 46,8 jaar bij gemeenten. Bij provincies en waterschappen vond een daling plaats van de gemiddelde leeftijd met 0,2 jaar ten opzichte van 2022. Bij gemeenten daalde de gemiddelde leeftijd met 0,4 jaar ten opzichte van voorgaand jaar.

Personeelsopbouw naar dienstjaren

	PROVINCIES			WATERSCHAPPEN			GEMEENTEN		
	2020	2022	2023	2020	2022	2023	2020	2022	2023
Aantal dienstjaren (percentage van aantal personen)									
Korter dan 3 jaar	27%	28%	28%	25%	25%	25%	33%	30%	33%
3 - 10 jaar	17%	25%	28%	24%	27%	29%	23%	25%	27%
10 jaar of meer	56%	47%	44%	51%	48%	46%	44%	45%	40%

Het gros van de medewerkers bij de decentrale overheidssectoren heeft een hoog aantal dienstjaren. Net als in voorgaande jaren was het aandeel medewerkers met 10 of meer dienstjaren het hoogst bij waterschappen. In 2023 was dit 46 procent, gevolgd door provincies (44 procent) en gemeenten (40 procent). Vergeleken met 2022 is dit aandeel vooral bij gemeenten flink afgenomen (met 5 procentpunt). Bij provincies en waterschappen gebeurde dit in mindere mate (met respectievelijk 3 en 2 procentpunt).

Bij provincies en waterschappen is de sterkste groei zichtbaar in de groep met 3 tot 10 dienstjaren (met respectievelijk 3 en 2 procentpunt). Bij gemeenten groeide de groep 'korter dan 3 jaar' het sterkst (met 3 procentpunt). Bij provincies en waterschappen houdt de groep 'korter dan 3 jaar' in dienst hetzelfde aandeel als afgelopen jaar (respectievelijk 28 en 25 procent).

In- en uitstroom

	PROVINCIES			WATERSCHAPPEN			GEMEENTEN		
	2020	2022	2023	2020	2022	2023	2020	2022	2023
Instroom (% van aantal personen)									
Jonger dan 25 jaar	5%	5%	6%	13%	8%	10%	11%	9%	9%
25 - 34 jaar	31%	31%	33%	33%	35%	31%	32%	33%	33%
35 - 44 jaar	26%	24%	24%	25%	25%	25%	24%	26%	25%
45 - 54 jaar	24%	24%	21%	20%	21%	23%	21%	21%	21%
55 - 59 jaar	9%	9%	8%	5%	7%	8%	7%	7%	8%
60 jaar en ouder	7%	7%	7%	4%	4%	4%	5%	4%	5%
Instroom (%)	11,6%	12,5%	13,2%	10,4%	11,7%	11,5%	13,4%	15,9%	18,1%

In 2023 kenden gemeenten met 18,1 procent een zeer hoog instroompercentage. Bij provincies lag het instroompercentage op 13,2 procent. In beide sectoren was de instroom gegroeid. Bij waterschappen nam het instroompercentage licht af met 0,2 procentpunt tot 11,5 procent. Net als in voorgaande jaren, viel ook in 2023 de meeste instroom van nieuwe medewerkers bij de drie decentrale overheidssectoren in de leeftijdscategorie 25 tot en met 34 jaar.

	PROVINCIES			WATERSCHAPPEN			GEMEENTEN		
	2020	2022	2023	2020	2022	2023	2020	2022	2023
Uitstroom (% van aantal personen)									
Jonger dan 25 jaar	1%	2%	1%	8%	2%	4%	5%	3%	4%
25 - 34 jaar	12%	17%	18%	16%	19%	17%	14%	19%	19%
35 - 44 jaar	14%	17%	17%	18%	21%	18%	17%	21%	20%
45 - 54 jaar	15%	19%	20%	18%	20%	22%	18%	21%	20%
55 - 59 jaar	5%	8%	9%	5%	9%	8%	8%	9%	8%
60 jaar en ouder	52%	36%	35%	35%	29%	30%	37%	27%	29%
Uitstroom (%)	6,4%	8,4%	9,5%	7,9%	9,2%	7,9%	8,4%	8,2%	9,3%

Ook het uitstroompercentage was in 2023 hoog bij provincies en gemeenten. De uitstroom bedroeg 9,5 procent bij provincies en 9,3 procent bij gemeenten. Bij waterschappen nam het uitstroompercentage af tot 7,9 procent. Net als het instroompercentage nam bij provincies en gemeenten het uitstroompercentage in de periode 2020-2023 dus toe. Bij waterschappen was er daarentegen sprake van een daling.

In 2023 is bij provincies, waterschappen en gemeenten het aandeel jongeren tot 35 jaar in de uitstroom gestabiliseerd ten opzichte van 2022. De meeste uitstroom van medewerkers bij alle drie de decentrale overheidssectoren vond plaats in de leeftijdscategorie 60 jaar en ouder.

Ziekteverzuim

	PROVINCIES			WATERSCHAPPEN			GEMEENTEN		
	2020	2022	2023	2020	2022	2023	2020	2022	2023
Ziekteverzuimpercentage									
Ziekteverzuim totaal	4,0%	5,3%	5,5%	4,5%	5,5%	5,2%	5,5%	6,7%	6,5%
Ziekteverzuim korter dan 1 jaar	3,3%	4,3%	4,2%	3,8%	4,4%	4,0%	4,5%	5,3%	4,9%
Meldingsfrequentie									
Meldingsfrequentie	0,6	0,9	0,9	0,8	1,2	1,1	0,7	1,0	1,0

Bij provincies is het ziekteverzuimpercentage tussen 2022 en 2023 gestegen met 0,2 procentpunt tot 5,5 procent. Bij waterschappen daalde het ziekteverzuimpercentage tot 5,2 procent en bij gemeenten tot 6,5 procent. Landelijk daalde het ziekteverzuimpercentage van 5,6 procent in 2022 tot 5,3 procent in 2023. Bij organisaties met meer dan honderd medewerkers bedroeg het ziekteverzuim in 2023 6,0 procent. Bij het openbaar bestuur daalde het ziekteverzuimpercentage met 0,1 procentpunt tot 6,0 procent in 2023 (CBS, Statline).

Gemeenten kennen meer lang verzuim (1,6 procent) dan provincies (1,3 procent) en waterschappen (1,2 procent).

Bij waterschappen en gemeenten is de gemiddelde meldingsfrequentie in 2023 afgenomen tot respectievelijk 1,1 en 1,0. Bij provincies is de gemiddelde meldingsfrequentie gelijk gebleven met 0,9.

OPDRACHTGEVER

A&O-fonds Provincies
A&O fonds Waterschappen
A&O fonds Gemeenten

AUTEURS

Marga Waldekker, A&O-fonds Provincies
Bart de Zwart, A&O fonds Waterschappen
Patricia Honcoop, A&O fonds Gemeenten
Yannick Smits, A&O fonds Gemeenten

Oktober 2024

A&O-FONDS PROVINCIES

Postbus 11560
2502 AN Den Haag
070 7630040
info@aenoprovincies.nl
www.aenoprovincies.nl

VORMGEVING

insandouts communication and design

FOTOGRAFIE

Kees Winkelman

A&O FONDS WATERSCHAPPEN

Postbus 96920
2509 JH Den Haag
06 31931044
info@aenowaterschappen.nl
www.aenowaterschappen.nl

A&O FONDS GEMEENTEN

Postbus 11560
2502 AN Den Haag
070 7630030
secretariaat@aeno.nl
www.aeno.nl

